

COLLECTIE KRIJTTEKENINGEN
DOOR P. DUPONT, TIJDELIJK IN
HET MUSEUM BOYMANS *).

Is in den kunstenaar Dupont de teekenaar wel naar waarde geschat? Kent men niet uitsluitend zijn grafische kunst? Deze gedachte rijst op bij het bezichtigen van de collectie knappe teekeningen, thans te Rotterdam in Boymans tentoongesteld. Ze zijn gedeeltelijk in zwart, gedeeltelijk in pastel uitgevoerd, gansch verschillend van onderwerp en alle even uitvoerig behandeld. In elk der dertig groote teekeningen bewondert men zijn kracht, zijn doorzetting, zijn vastbewusten wil, die voor niets stond, die maakte dat hij nergens vluchtig overheen liep, niets verwaarloosde, maar alles, zelfs het kleinste détail bestudeerde, gemakkelijk doorvoelde en kundig opbouwde. Daar was geen plooi in de kleding, geen spier- of peesvertrekking, geen vorm, dien hij niet volkomen begreep, geen onderdeel uit de omgeving, dat hij over het hoofd zag. Tot verweg aan den horizont gaf hij alles; zijn klaar oog speurde daar elke verdeeling van het land, onderscheidde elk gewas, elken boom, elke hooimijt. En bij al deze uitvoerigheid wist hij een verschiet schier bij alle teekeningen als achtergrond te houden, bracht hij ruimte in zijn werk, door zijn als smeedwerk zoo vast gedraaide lijnen van de dingen op het eerste plan. Met een volle, breede hand tekende hij daar de groote beweging, de groote vormen raak en krachtig. Men voelt in deze teekeningen den stoeren werkmans, die Dupont was; men voelt, in het karakter van zijn lijn, zijn geaardheid, die het graveerijzer verkoos boven de etsnaald. In alles speurt men „het logisch arbeidende wezen”, dat Dupont zijn wilde. Hij drijft nooit op zijn gevoel; nooit is er toevalligheid; alles is helder bewust, met verstandelijke oogen aangezien en met het verstand opgebouwd.

Slechts een gedeelte van de teekeningen is gedateerd. Deze zijn uit de jaren 1906, 1907 en 1908. Daar Dupont op een-en-veertigjarigen leeftijd in Februari 1911 is gestorven, mogen zij dus beschouwd worden, als tot zijn laatste werk te behooren. De meeste zijn landschappen uit Frankrijk, waar hij lang heeft gewoond. Hij werkte er zoowel in, als buiten de hoofdstad. We vinden hier twee teekeningen van de Parijsche boulevards, drie van de Seine-oevers en twee van de Notre Dame, een van het in- en een van het uitwendige der kathedraal. De beide laatste zijn tezamen genomen karakteristiek voor zijn kunst; de eerste, die ongeteekend is, toont aan wat hij niet kan, toont zijn gemis van gevoel voor stemming, mystiek, kleurschittering. Er is zelfs geen streven in om de schoonheid uit te drukken van de door het gekleurde glas heenbrekende lichtstralen, tegen de mysterieuse diepe duisternis, onder de kerkgewelven. Niets van dit wonderbaarlijke vinden we in deze tekening; alles is er klaar en helder geboekstaafd, zelfs de vormen van de beelden op het glas ziet men. Zijn helder begrip vermocht hier niet door te dringen in de geheimen die de ziel beroeren, er gaat geen aandoening van deze kerk uit.

In de afbeelding van het uitwendige der kathedraal echter triomfeert zijn enorme techniek. Met zijn helder waarnemingsvermogen bouwt hij haar hier grootsch op. Alle details heeft hij met de zelfde nauwgezetheid geteekend. Elk beeld, elke drakenpuwer, elk bladwerk bijna, alles is los en licht maar raak gedaan en op zichzelf bekeken. Aan dit machtige lichaam is geen enkele groote, breede of vaste lijn, geen contourlijn die het geheel omsluit, geen toon die het omhult. Geen vaste toon die stevigheid geeft aan den bouw op den voorgrond. Maar tóch, niettegenstaande dit, doet het gebouw zwaar massief aan, staat het daar imposant op het opene plein vóór de kleine huizen aan den overkant. Langs zijn weg van analyseeren, van begrijpen, van helder

*) Eigendom van den Heer J. L. Laverge te Rotterdam.